

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060203

DOM
2017-06-15
Stockholm

Mål nr
M 8062-16

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2016-09-05 i mål M 3398-16, se bilaga A

KLAGANDE

Plan- och miljönämnden i Motala kommun

MOTPART

JH

SAKEN

Utdömmande av vite

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom förpliktar Mark- och miljööverdomstolen JH att till staten betala 25 000 kr i vite.

Dok.Id 1349987

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Plan- och miljönämnden i Motala kommun (nämnden) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska förplikta JH att betala vite om 25 000 kr i enlighet med vitesföreläggande den 1 oktober 2015 i ärende om bortskaffande av avfall.

JH har beretts tillfälle att yttra sig men har inte avhörtts.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden har till stöd för sitt överklagande anfört i huvudsak följande.

Nämnden beslutade den 1 oktober 2015 att förelägga JH att bortskaffa avfall i form av uttjänta fordon, tvättmaskin, däck, fälgar, metallskrot samt övrigt avfall från fastigheten A. Föreläggandet förenades med vite om 25 000 kr och skulle vara utfört senast tre månader efter det att beslutet vunnit laga kraft. Föreläggandet delgavs JH genom spikning den 28 mars 2016. Beslutet vann laga kraft den 18 april 2016 och således skulle åtgärderna varit vidtagna senast den 18 juli 2016.

Den 14 juni 2016 hade nämnden kontakt med JH på telefon, i syfte att ta reda på vilka åtgärder han tänkte vidta samt för att kontrollera att han visste när sista dag att vidta åtgärderna inföll. Under samtalet diskuterades föreläggandets innehåll samt vilka åtgärder som skulle utföras och när dessa skulle vara färdiga. Nämnden har alltså ingen anledning att tro att JH inte tagit del av eller förstått innebörden av föreläggandet.

Den 4 augusti 2016 genomförde nämnden en inspektion på fastigheten för att kontrollera om åtgärder vidtagits enligt föreläggandet. Inga åtgärder hade vidtagits vid inspektionstillfället.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Ett föreläggande vid vite ska delges adressaten. Det finns inte något hinder mot att använda s.k. spikning som delgivningsmetod vid delgivning av vitesföreläggande enligt miljöbalken (Mark- och miljööverdomstolens dom 2013-07-25 i mål nr M 3768-13).

Mark- och miljööverdomstolen instämmer i mark- och miljödomstolens bedömning att de formella kraven på delgivning är uppfyllda i nu aktuellt fall. JH har alltså delgetts vitesföreläggandet.

För att ett vite ska kunna dömas ut krävs dock, utöver formell delgivning, att den som föreläggandet riktas mot har fått kännedom om föreläggandet. Eftersom vitesföreläggandet har delgetts JH genom spikning har handlingen inte överlämnats till honom personligen. Såsom mark- och miljödomstolen anfört ska därför prövas om JH på annat sätt ska anses ha fått kännedom om föreläggandet (jfr ovan nämnda dom från Mark- och miljööverdomstolen).

Av utredningen ingiven i Mark- och miljööverdomstolen framgår att företrädare för miljöförvaltningen talade med JH i telefon den 14 juni 2016, det vill säga en dryg månad före det att åtgärdsfristen enligt vitesföreläggandet löpte ut. Enligt tjänsteanteckningen från samtalet avhandlades vitesföreläggandet och JH fick information om gällande tidsfrist. Det finns inte anledning att betvivla riktigheten av tjänsteanteckningen. Enligt Mark- och miljööverdomstolen måste JH genom samtalet den 14 juni 2016 anses ha fått sådan kännedom om vitesföreläggandet som krävs för att vitet ska kunna dömas ut.

Föreläggandet har vunnit laga kraft. Det är lagligen grundat och har överträtts. Det har inte framkommit annat än att JH haft faktisk och rättslig möjlighet att följa föreläggandet. Det har inte framkommit något som tyder på att ändamålet med vitet har förlorat sin betydelse eller att det skulle finnas skäl att jämka vitet.

Mark- och miljööverdomstolen finner med hänsyn härtill att samtliga förutsättningar för utdömande av vitet är uppfyllda. JH ska således förpliktas att betala det förelagda vitet om 25 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2017-07-13

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg, Mikael Hagelroth, Gösta Ihrfelt, referent, och Margaretha Gistorp.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Victoria Lönn.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen
4:4

DOM
2016-09-05
meddelad i
Växjö

Mål nr M 3398-16

SÖKANDE

Plan- och miljönämnden i Motala kommun

MOTPART

JH

SAKEN

Ansökan om utdömmande av vite

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår ansökan.

Dok.Id 374764

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 130 E-post: mmd.vaxjo@dom.se www.vaxjotingsratt.domstol.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:00

BAKGRUND

Plan- och miljönämnden i Motala kommun (nämnden) beslutade den 1 oktober 2015 att förelägga JH att senast tre månader efter att beslutet vunnit laga kraft bortskaffa avfall i form av utjänta fordon, tvättmaskin, däck, fälgar, metallskrot samt övrigt avfall från fastigheten A. Föreläggandet förenades med ett vite.

Nämnden har nu ansökt hos mark- och miljödomstolen om att vitet ska dömas ut.

YRKANDE M.M.

Nämnden yrkar att JH ska förpliktas att betala vite om 25 000 kr i enlighet med vitesföreläggandet. Till stöd för yrkandet anför nämnden att föreläggandet har vunnit laga kraft då beslutet har delgetts JH den 28 mars 2016 och det inte har överklagats.

Som skriftlig bevisning åberopar nämnden följande:

1. Föreläggandet den 1 oktober 2015 för att visa ärendets gång till och med vitesföreläggandet.
2. Delgivningsbevis som bevis om delgivning av föreläggandet.
3. Utdrag ur förvaltningens diarium för att bevisa hur föreläggandet överträtts.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har i ett mål om utdömande av vite att pröva om det föreläggande som ligger till grund för ansökan har delgetts adressaten, om det har vunnit laga kraft, om det är lagligen grundat, om det har överträtts, och om adressaten haft faktisk eller rättslig möjlighet att följa föreläggandet. Domstolen ska dessutom, under förutsättning att vite ska dömas ut, pröva om ändamålet med vitet förlorat sin betydelse samt beakta om det finns särskilda skäl att jämka det.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Av beslut av stämningsman den 4 april 2016 framgår att nämndens beslut från den 1 oktober 2015 har lämnats i ett slutet kuvert i delgivningsmottagarens (d.v.s. J

H) hemvist den 28 mars 2016, d.v.s. att spikning har verkställts av stämningsman.

Ett vitesföreläggande ska enligt 2 § fjärde stycket lagen (1985:206) om viten delges adressaten. Det innebär att beslutet ska ges till kända på något av de sätt som anvisas i delgivningslagen (2010:1932).

Av 1 § andra stycket delgivningslagen framgår att lagen gäller om inte något annat föreskrivits i annan författning. Varken viteslagen eller miljöbalken innehåller några bestämmelser som anger vilka delgivningssätt som får användas. Det finns därmed inget förbud mot att delge ett vitesföreläggande enligt miljöbalken genom att handlingen lämnas i mottagarens hemvist eller på lämplig plats i anslutning till hans hemvist i enlighet med 38 § delgivningslagen, s.k. spikning.

För att ett vite ska kunna dömas ut krävs dock, utöver en formell delgivning, att adressaten har fått kännedom om föreläggandet. Delgivning genom spikning innebär inte att den handling som ska delges överlämnas till adressaten personligen. I fall där delgivning sker genom spikning kan därmed inte adressaten utan vidare antas ha fått kännedom om föreläggandet genom delgivningen. En prövning får då ske av om adressaten på annat sätt ska anses ha fått kännedom om föreläggandet.

Det är nämnden som ska visa att förutsättningarna för att döma ut vitet är uppfyllda. Även om det finns anledning att anta att JH varit medveten om att nämnden inlett ett ärende som avsåg honom, och de formella kraven på delgivning genom spikning är uppfyllda, anser mark- och miljödomstolen att det utifrån utredningen i målet är oklart vilken information JH fått del av vad gäller föreläggandet från den 1 oktober 2015. Det saknas således förutsättningar att döma ut vitet enligt aktuellt föreläggande (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 25 juli 2013 i mål nr M 3768-13). Ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV426)

Överklagande senast den 26 september 2016.

Carl-Göran Heden

Bruno Bjärnberg

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Carl-Göran Heden, ordförande, och tekniska rådet Bruno Bjärnberg. Föredragande har varit beredningsjuristen Martin Nyberg.